

Vissers van mensen

Homilie De Tronk - 7 februari 2010

Lezingen:

Jesaja 6, 1- 8

Lucas 5, 1 – 11

Voortaan zul je mensen vangen. Het klinkt mij wrang in de oren. Als je je een beetje met de activiteiten van de kerken bezig houdt – en u zult begrijpen dat ik dat doe – dan proef je zeker in deze tijd bewegingen die te maken hebben met dat ‘vangen van mensen’.

Een groot artikel in Trouw gaf in den brede weer dat het aartsbisdom van de rooms katholieke kerk het aanvankelijk verstandig leek zich zwaar in de schulden te steken om de kerk weer aantrekkelijk te maken. Zij stonden daar niet alleen in. Ook andere kerken doen hun best door kapitaals-investeringen hun soms prachtige (en niet alleen) kerkgebouwen weer te vullen met leden. Leuzen als ‘gezichtsbepalend-zijn en op te vallen door warmte en medemenselijkheid, een plaats waar je op adem kunt komen’ zijn dan kreten die niet van de lucht zijn. Ik citeer dat aardige artikeltje van Barbara de Groot in de nieuwe uitgave van Kerk in Mokum van haar PKA.

Voortaan zul je mensen vangen, staat er in het evangelie. Zouden we ons niet de vraag mogen stellen of de tekst die Lukas ons vanmorgen voorlegt niet erg tijdsbepalend is? Doet deze toch niet zeer romantisch ingestelde tekst ons niet erg onwerkelijk aan? Ik denk dat er niets op tegen is een voor de religieuze mens bedoelde tekst anno 2010 voordelig in te kleuren. Daarbij dan tevens bedenkend dat het voor een theoloog – en ik denk dat Lukas zich die kwaliteit zeker mag aanmeten – bijna plicht is zijn verhaal, zijn logos, in metaforen te verpakken. Als verpakking dagelijkse voorbeelden te gebruiken om je boodschap gewicht te geven. Je boodschap in begrijpelijke jargon over te dragen. De gelijkenissen, het woord zegt het al, leven ervan.

Als je daarvan wil uitgaan, valt als het ware die ‘verpakking’ automatisch weg en is het de opdracht van de lezer te zoeken naar de onderliggende waarde. Dan krijgt de uitspraak van Jezus ‘ van nu aan zal je visser van mensen zijn’ een andere inhoud. Ben je ook bereid het eigenlijke uitgangspunt van Lukas te gaan proeven: de inzet van die Jezus van Nazareth mensen de blijde boodschap te brengen. En Jezus deed dat in zijn verwijzing naar zijn Wet en profeten – zoals dat heet – heel tijdsgebonden. Met woorden en daden die in zijn tijd pasten.

De hooggeachte en ook niet altijd gewaardeerde, maar wel invloedrijke kerkvader Augustinus schreef het al meer dan anderhalf millennium geleden: *Wij zijn de tijd, zoals wij zijn...zo is de tijd!* Je verantwoordelijkheid nemen wil hij zeggen, je verantwoordelijkheid nemen voor je werk, voor je gezin, voor je kinderen, voor je leefomgeving. Maria van der Hoeven, onze minister van economische zaken vroeg zich af of ons systeem dan echt zo gefaald heeft? Wij met een ingrijpende crisis werden geconfronteerd en velen in een financieel donker gat vielen. Het deed me meteen denken aan die pastor uit Wognum, meen ik, die heel grootmoedig de DSB-gedupeerden uitnodigden bij hem in zijn kerk te komen uithuilen en waar nodig financieel te ondersteunen. Een geweldige *move*, zou ik haast zeggen. Na het giga faillissement van DSB heb ik er niets meer over gehoord. Was dit een metaforisch bedoelde verpakking?

Of zegt Maria (van der Hoeven, bedoel ik dus) het beter, als zij (met Augustinus) beweert dat ‘wijzelf iedere dag weer opnieuw met ons doen en laten invulling moeten geven aan ons eigen systeem van wetten, regels en toezicht? Wat bepalend is, zo gaat zij verder: hoe je dingen doet, dat telt!!

Jesaja deed dat vanmorgen onze lezing) op zijn eigen manier. Hij voelde zich klein tegenover dat grote gebeuren, tegenover zijn God. Hij voelde zich te beperkt om verantwoordelijkheid in zijn leven te dragen, te aanvaarden. En dan wordt hij plots geholpen....en daarmee loopt hij parallel met dat prachtige visvangst verhaal van Lukas, en krijgt hij, Jesaja heel romantisch de serafs (nee bij hem geen vissen) aangereikt, die boodschappers die hem gingen vertellen dat er krachten in het leven zijn die je tot goede daden zullen aanmoedigen, er krachten zijn (een *gebeuren*, zegt onze ‘atheïstische’ dominee uit Middelburg) die je zullen inspireren je in te zetten voor een leefbare maatschappij, krachten zijn, die je zullen uittillen uit je eigen misère, krachten zijn, waar ‘die ander’ je medeburger je over zullen bevragen. Als je dat bij jezelf gaat voelen, die opborrelde dwang tot goede invulling van je leven, zegt Jesaja vanmorgen, dan heb je contact gelegd met dat

goddelijke, met God. Dan zijn je normen en waarden gericht op dat goede. Dan is er geen weg-kijken, geen doodverklaring van de ander, geen *overrulen* van de ander.

De Amerikaanse socioloog Etzioni stelt in een WRR rapport heel cynisch, dat er van de huidige mens over dat normbesef weinig positiefs te zeggen valt. Hij pleit voor meer onderling overleg, meer met elkaar praten, meer met elkaar door praten, uit laten praten. Dat alleen geeft besef van verantwoordelijkheid, het versterkt en normeert. Het spoort de mens aan weloverwogen en scherpe keuzes te maken, keuzes die onze wereld, veraf en dichtbij, tot een *medemenselijke* maken.

Lukas wil dit met zijn prachtige verhaal vanmorgen m.i. ook bedoelen. Volg op het gebied van de vorming van je moraal die Jezus van Nazareth. Hij bedoelde, met de inzet van je leven, je leefomgeving mede menselijk te maken. Openheid te betrachten naar elkaar, maar vooral ook (met de Dalai Lama) compassie, mededogen. Misschien wat grote en ouderwets klinkende woorden, maar toch....

Voortaan zul je mensen vangen. Jazeker, als je die openheid betracht dan zul je elkaar waarderen om je eigenheid, dan zul je elkaar waarderen om je anders-zijn, dan zul je elkaar waarderen om je zorg-vraag, dan zul je elkaar waarderen in je zoeken naar waarden en normen zoals de christen dat als opdracht in zijn leven heeft meegekregen: *wees als een licht in deze wereld*, krijgt de dopeling te horen.

Dat is het uitgangspunt van ons 'kerk-zijn' die *catholica*, die algemeenheid, als aanzet voor het project De Tronk. Als ruimte voor zingeving, creativiteit en verbinding, een verbinding zonder scheidslijnen, zoals de gemeente haar slogan heeft ingezet en wij ons hebben verbonden: Een IJburg zonder scheidslijnen.

De Lukas schrijver deed zijn oproep zo op zijn eigen manier, de kerken van vandaag geven er ook zo hun eigen invulling aan. Wij hier in De Tronk zijn daarop geen uitzondering, zijn in geestelijke zin onderdeel van die ene grote gemeenschap. Onze inzet blijft niet alleen het met elkaar verbonden zijn, het om elkaar 'geven' maar voor ook dat 'zoeken en vinden' dat mooie NT Griekse woord *episkopein*, zo prachtig vertaald en waardevol om te gebruiken: want, daarmee zullen wij (als het aan mij zou liggen) met elan doorgaan.

Moge het zo zijn.

Pim Rijnders